EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 12. 2023
COM(2023) 756 final

2023/0440 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia Rady, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 13. zasadnutí Konferencii ministrov Svetovej obchodnej organizácie v súvislosti s plánovaným prijatím viacerých rozhodnutí.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie („Dohoda o založení WTO“)

Cieľom Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) je dosiahnuť ciele uvedené v preambule dohody. Dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia (EÚ) je zmluvnou stranou uvedenej dohody[1]. Zmluvnými stranami dohody sú aj všetky členské štáty EÚ27. WTO môže prijímať rozhodnutia v súlade s postupmi stanovenými v dohode o WTO.

2.2. Konferencia ministrov Svetovej obchodnej organizácie

Konferencia ministrov je najvyšší rozhodovací orgán WTO, ktorý zasadá najmenej raz za dva roky. V právnej praxi sa rozhodnutia prijímajú konsenzom.

Ďalšie zasadnutie Konferencie ministrov sa uskutoční 26. až 29. februára 2024 v Abú Zabí (Spojené arabské emiráty).

2.3. Pripravované akty Konferencie ministrov WTO

Očakáva sa, že 29. februára 2024 sa na 13. zasadnutí Konferencie ministrov WTO prijmú rozhodnutia týkajúce sa týchto oblastí:

1. Reforma urovnávania sporov
2. Dotácie na rybolov
3. Potravinová bezpečnosť
4. Zlepšovanie transparentnosti v poľnohospodárstve
5. Verejné skladové hospodárstvo na účely potravinovej bezpečnosti
6. Domáca podpora v poľnohospodárstve
7. Vývozné obmedzenia v poľnohospodárstve
8. Hospodárska súťaž pri vývoze v poľnohospodárstve
9. Prístup na trh v poľnohospodárstve
10. Osobitný ochranný mechanizmus v poľnohospodárstve
11. Bavlna
12. Výnimka z dohody TRIPS
13. Osobitné a diferencované zaobchádzanie

[1] Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

14. Návrh na vyradenie z postavenia najmenej rozvinutých krajín – „podporné opatrenia“ vo viacerých konkrétnych dohodách a rozhodnutiach WTO („Príloha 2“)

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Cieľom tohto návrhu je umožniť EÚ pripojiť sa k prípadnému konsenzu vo WTO, pokiaľ ide o prijatie pripravovaných aktov Konferenciou ministrov.

Hoci ešte nie je jasné, či a do akej miery budú členovia WTO schopní dosiahnuť konsenzus týkajúci sa pripravovaných aktov, Rada musí v súlade s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ vopred stanoviť pozíciu EÚ na 13. zasadnutí Konferencie ministrov[2].

Je potrebné poznamenať, že pozícia EÚ podporovať predĺženie moratória na clá z elektronických prenosov a predĺženie moratória na typy sťažností stanovené v článku XXIII ods. 1 písm. b) a c) Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (sťažnosť v situácii, keď nedochádza k porušeniu, a v iných situáciách) sa do tohto návrhu nezahrnie, pretože v rozhodnutí Rady (EÚ) 2015/2236 z 27. novembra 2015 sa stanovuje, že to možno urobiť na neurčitý čas.

Súčasný návrh zahŕňa nasledujúce oblasti, o ktorých je možné prijať rozhodnutia:

- **Reforma urovnávania sporov:** Na 12. zasadnutí Konferencie ministrov v Ženeve v júni 2022 sa členovia WTO zaviazali viesť diskusie s cieľom zabezpečiť, aby bol do roku 2024 prístupný pre všetkých členov plne a dobre fungujúci systém urovnávania sporov. Tieto diskusie prebiehajú a Únia sa snaží zmysluplne reformovať systém urovnávania sporov s cieľom riešiť záujmy členov a zároveň zachovať jeho základné prvky, ktoré podporujú multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.
- **Dotácie na rybolov:** Svetová obchodná organizácia sa snaží dosiahnuť mnohostrannú dohodu o dodatočných ustanoveniach, ktorými by sa dosiahla komplexná dohoda o dotáciách na rybolov v súlade s cieľom OSN v oblasti udržateľného rozvoja č. 14 čiastkovým cieľom 6 (ďalej len „SDG 14.6“), na ktorom sa dohodli hlavy štátov v roku 2015. Ministerským rozhodnutím WTO zo 17. júna 2022 [WT/MIN(22)/33] sa prijala Dohoda o rybolovných dotáciách a zároveň sa v ňom vyzýva na dosiahnutie komplexnej dohody o dotáciách na rybolov. Prebiehajú rokovania o ďalších ustanoveniach a EÚ by mala podporiť dohodnutý výsledok.
- **Potravinová bezpečnosť:** Opatrenia WTO sú potrebné v reakcii na súčasné výzvy v oblasti potravinovej bezpečnosti, ktoré ešte zhoršujú dôsledky nevyprovokovanej a neodôvodnenej agresie Ruska voči Ukrajine, v kontexte globálnych environmentálnych výziev. Očakáva sa, že potravinová bezpečnosť bude dôležitým prvkom výsledkov na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Ministri na 12. zasadnutí Konferencie ministrov okrem toho schválili vyhlásenie o núdzovej reakcii na potravinovú neistotu [WT/MIN(22)/28, WT/L/1139], v ktorom poverili Výbor pre poľnohospodárstvo, aby vypracoval osobitný pracovný program na preskúmanie spôsobov, ako by sa rozhodnutie o opatreniach týkajúcich sa možných negatívnych vplyvov reformného programu na najmenej rozvinuté krajiny a na rozvojové krajiny úplne závislé od dovozu potravín (rozhodnutie z Marrákeša) stalo účinnejším

[2] Pokiaľ by, v rozpore so súčasnými očakávaniami, bol konsenzus formalizovaný vo forme medzinárodnej dohody, ktorou sa mení Dohoda o založení WTO, alebo mnohostrannej medzinárodnej dohody medzi niektorými členmi WTO, Komisia po prijatí týchto dokumentov a ich predložení na prijatie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov alebo dotknutými členmi WTO počas 13. zasadnutia Konferencie ministrov pripraví nevyhnutné návrhy v súlade s článkom 218 ods. 6 ZFEÚ.

a operatívnejším. Zároveň dostali členovia pokyn, aby zvážili potreby najmenej rozvinutých krajín a rozvojových krajín úplne závislých od dovozu potravín s cieľom zvýšiť ich odolnosť pri reakcii na naliehavú potravinovú nestabilitu, a to aj zvážením najlepšieho možného využitia flexibility na posilnenie ich poľnohospodárskej výroby a zvýšenie ich domácej potravinovej bezpečnosti potrebnej v núdzovej situácii. Členovia spoločne stanovili harmonogram do konca novembra 2023 na uzavretie pracovného programu a vypracovanie niektorých spoločných odporúčaní. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

- **Zlepšovanie transparentnosti v poľnohospodárstve**: Európska únia je presvedčená, že jej návrh (RD/AG/110) o lepších nástrojoch na výmenu informácií o politikách v oblasti poľnohospodárstva by mohol byť základom pre rozhodnutie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Tento návrh obsahuje konkrétne námety na zlepšovanie transparentnosti v oblasti vývozných obmedzení a hospodárskej súťaže pri vývoze. Zlepšovanie transparentnosti by mohlo byť prvkom komplexného riešenia problémov, ktorým dnes čelia potravinové a poľnohospodárske trhy, a zároveň súčasťou riešenia pretrvávajúcich výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

- **Verejné skladové hospodárstvo na účely potravinovej bezpečnosti:** Cieľom rokovaní je dohodnúť sa na „trvalom riešení“, ktorým by sa naplnil cieľ vytýčený v ministerskom rozhodnutí z Bali zo 7. decembra 2013 o verejnom skladovom hospodárstve na účely potravinovej bezpečnosti [WT/MIN(13)/38-WT/L/913], ako ho vykladá následné rozhodnutie Generálnej rady WTO z 27. novembra 2014 (WT/L/939). Tento cieľ sa zopakoval v ministerskom rozhodnutí z Nairobi z 19. decembra 2015 [WT/MIN(15)/44-WT/L/979]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

- **Domáca podpora v poľnohospodárstve:** Rokovania o domácej podpore narúšajúcej obchod sú zakotvené v článku 20 Dohody WTO o poľnohospodárstve a sú súčasťou mandátu rozvojového programu z Dauhy, ako je stanovený v ministerskom vyhlásení z Dauhy zo 14. novembra 2001 [WT/MIN(01)/DEC/1]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

- **Vývozné obmedzenia v poľnohospodárstve:** Rokovania o vývozných obmedzeniach v poľnohospodárstve ukázali, že veľká časť členov vo WTO podporuje väčšiu transparentnosť a predvídateľnosť zákazov a obmedzení vývozu, ako aj zlepšovanie príslušných pravidiel. Vzhľadom na dôležitosť tejto otázky by EÚ mala naďalej podporovať návrhy ministerského rozhodnutia o tejto otázke, ktoré by mohlo predstavovať dôležitý prvok výsledku týkajúceho sa o potravinovej bezpečnosti na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

- **Hospodárska súťaž pri vývoze v poľnohospodárstve:** Je potrebné usilovať sa o zlepšovanie transparentnosti aj disciplíny, pokiaľ ide o hospodársku súťaž pri vývoze. Existuje istá nádej, že na 13. zasadnutí Konferencie ministrov dôjde k pokroku v zlepšovaní transparentnosti. Európska únia v tejto súvislosti zahrnula niekoľko podnetov do návrhu (RD/AG/110) o lepších nástrojoch na výmenu informácií o politikách v oblasti poľnohospodárstva. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

- **Prístup na trh v poľnohospodárstve:** Diskusie o rokovaniach o komplexnom prístupe na trh v poľnohospodárstve potvrdili, že v blízkej budúcnosti existuje obmedzená ochota či reálna šanca na akékoľvek obnovenie zásadných rokovaní

o znížení ciel vo WTO. Prístup na trh je však stále súčasťou rovnováhy vo vzťahu k iným oblastiam, najmä domácej podpore. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

- **Osobitný ochranný mechanizmus v poľnohospodárstve:** Rokovania o osobitnom ochrannom mechanizme v poľnohospodárstve pokračovali podľa predložených návrhov a ministerského rozhodnutia z Nairobi [WT/MIN(15)/43 – WT/L/978)]. Je v záujme EÚ zaistiť, aby sa o osobitnom ochrannom mechanizme nerokovalo ako o samostatnom prvku, ale skôr v rámci širších rokovaní o prístupe na trh. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

- **Bavlna** Rokovania o bavlne pokračovali v rámci stanovenom v odsekoch 5, 6 a 7 ministerského rozhodnutia z Bali o bavlne [WT/MIN(13)/41 – WT/L/916] a v odseku 14 ministerského rozhodnutia z Nairobi o bavlne [WT/MIN(15)/46 – WT/L/981]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

- **Výnimka z dohody TRIPS:** Rokovania sú súčasťou prebiehajúcich diskusií vo WTO o tom, ako môže obchodný systém zlepšiť celosvetový prístup k vakcínam, diagnostike a terapeutikám proti ochoreniu COVID-19. Na 12. zasadnutí Konferencie ministrov sa prijalo ministerské rozhodnutie o možnosti oprávnených členov WTO povoliť svojim výrobcom vyrábať vakcíny proti ochoreniu COVID-19 bez súhlasu majiteľov patentov. Vymedzenie výrobku podľa rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS zahŕňa vakcíny proti ochoreniu COVID-19, ako aj na zložky a postupy potrebné na ich výrobu. V čase prijatia rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS nebola zhoda medzi členmi WTO na tom, aby sa zahrnuli diagnostika aj terapeutiká proti ochoreniu COVID-19. V rámci kompromisu sa v rozhodnutí týkajúceho sa dohody TRIPS stanovuje, že najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS členovia rozhodnú o rozšírení rozhodnutia tak, aby zahŕňalo výrobu a dodávku diagnostiky a terapeutík proti ochoreniu COVID-19. Napriek diskusiám, ktoré prebiehali od júla do decembra 2022, sa medzi členmi WTO nedosiahol žiadny konsenzus. Generálna rada WTO sa v decembri 2022 dohodla, že bude pokračovať v diskusii, ale nerozhodla o lehote na dokončenie rokovaní. Očakáva sa, že rozhodnutie o prípadnom rozšírení rozsahu pôsobnosti rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS na diagnostiku a terapeutiká COVID-19 sa prijme na 13. zasadnutí Konferencie ministrov.

  Vzhľadom na význam tejto oblasti by sa EÚ mala pripojiť k možnému konsenzu v rámci WTO o prijatí pripravovaného aktu na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Výsledok diskusií medzi členmi WTO by mal zároveň nájsť správnu rovnováhu medzi riešením núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 a zachovaním stimulov pre inovácie v oblasti zdravia.

- **Osobitné a diferencované zaobchádzanie:** Rokovania o ustanoveniach o osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní, a to aj v kontexte rokovaní o niektorých návrhoch skupiny G-90 (skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov) o sanitárnych a rastlinolekárskych opatreniach a technických prekážkach obchodu, ako aj o návrhoch týkajúcich sa politického priestoru, ktoré predložila africká skupina v oblastiach, ako sú subvencie, investičné opatrenia súvisiace s obchodom a transfer technológií v rámci obchodných aspektov práv duševného vlastníctva, môžu viesť k výsledku na ministerskej úrovni na 13. zasadnutí Konferencie ministrov, napríklad objasnením existujúcich ustanovení alebo udelením dodatočného osobitného a diferencovaného zaobchádzania najmenej rozvinutým krajinám a niektorým rozvojovým krajinám. Vzhľadom na rozdielne rokovacie pozície považuje EÚ za

možný výsledok, že tieto témy sa stanú súčasťou pracovného programu po 13. zasadnutí Konferencie ministrov alebo iných výsledkov, ktoré by neznamenali zmenu dohôd o WTO.

- **Návrh na vyradenie z postavenia najmenej rozvinutých krajín – „podporné opatrenia“ vo viacerých konkrétnych dohodách a rozhodnutiach WTO („Príloha 2“):** Prebiehajú rokovania o návrhoch skupiny najmenej rozvinutých krajín uvedených v prílohe 2, ktoré sa týkajú týchto podporných opatrení na plynulejší prechod v prípade členov WTO vyradených z kategórie najmenej rozvinutých krajín: i) predĺžiť o primerané časové obdobie ustanovenia o osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní vo viacerých konkrétnych dohodách a rozhodnutiach WTO; ii) vyňať tieto konkrétne dohody a rozhodnutia z opatrení v rámci mechanizmu WTO na urovnávanie sporov na primerané obdobie a iii) zabezpečiť nepretržitý prístup ku všetkým programom a zariadeniam osobitným pre najmenej rozvinuté krajiny v oblasti technickej pomoci a budovania kapacít, ktoré sa poskytujú v rámci systému WTO, počas primeraného časového obdobia. Ak by bol potrebný ministerský výsledok, EÚ by mala podporiť dohodnutý výsledok. Takýmto výsledkom by mohlo byť, že by sa na prísne obmedzené časové obdobie rozšírili na nedávno vyradené krajiny niektoré ustanovenia týkajúce sa najmenej rozvinutých krajín.

Keďže v súčasnosti prebiehajú rokovania o všetkých uvedených prvkoch, Komisia očakáva, že Rada prijme rozhodnutie o pozícii EÚ k výsledku rokovaní, hneď ako sa objasní situácia v súvislosti s relevantnými zneniami počas samotnej Konferencii ministrov.

Iniciatíva je plne v súlade s existujúcimi ustanoveniami v danej oblasti politiky. Podobné rozhodnutia boli už vypracované pre predchádzajúce Konferencie ministrov WTO, a to naposledy pre 12. Konferenciu ministrov WTO v roku 2022.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[3].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Konferencia ministrov WTO je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o založení WTO, ktorý má podľa článku IV ods. 1 právomoc prijímať rozhodnutia o všetkých otázkach, na ktoré sa vzťahujú všetky mnohostranné obchodné dohody vrátane rozhodnutí s právnymi účinkami.

[3] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Vyššie uvedené pripravované akty sú akty s právnymi účinkami, keďže môžu ovplyvniť práva a povinnosti Únie na základe medzinárodného práva.

Pripravované akty nedopĺňajú ani nemenia inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaných aktov sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

2023/0440 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov Svetovej obchodnej organizácie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohoda o založení Svetovej obchodnej organizácie uzavretá v Marrákeši (ďalej len „Dohoda o založení WTO“) bola Úniou uzavretá rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994[4] a nadobudla platnosť 1. januára 1995.

(2) Podľa článkov IV ods. 1 a IX ods. 1 Dohody o založení WTO môže Konferencia ministrov Svetovej obchodnej organizácie (ďalej len „WTO“) prijímať rozhodnutia konsenzom.

(3) Konferencia ministrov WTO môže na svojom 13. zasadnutí 26. až 29. februára 2024 prijať rozhodnutia o reforme urovnávania sporov, dotáciách na rybolov, obchode a potravinovej bezpečnosti, zlepšovaní transparentnosti v poľnohospodárstve, verejnom skladovom hospodárstve na účely potravinovej bezpečnosti, domácej podpore v poľnohospodárstve, vývozných obmedzeniach v poľnohospodárstve, hospodárskej súťaži pri vývoze v poľnohospodárstve, prístupe na trh v poľnohospodárstve, osobitnom ochrannom mechanizme v poľnohospodárstve, bavlne, výnimke z dohody TRIPS a osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní, ako aj návrhu na vyradenie z postavenia najmenej rozvinutých krajín – príloha 2.

(4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie na Konferencii ministrov WTO, pretože tieto rozhodnutia sú pre Úniu záväzné.

(5) Na 12. zasadnutí Konferencie ministrov v Ženeve sa členovia WTO zaviazali „viesť diskusie s cieľom zabezpečiť, aby bol do roku 2024 prístupný pre všetkých členov plne a dobre fungujúci systém urovnávania sporov“ [WT/MIN(22)/W/16]. Tieto diskusie prebiehajú a Únia sa snaží zmysluplne reformovať systém urovnávania sporov s cieľom riešiť záujmy členov a zároveň zachovať jeho základné prvky, ktoré podporujú multilaterálny obchodný systém založený na pravidlách. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(6) Svetová obchodná organizácia sa snaží dosiahnuť mnohostrannú dohodu o dodatočných ustanoveniach, ktorými by sa dosiahla komplexná dohoda o dotáciách na rybolov v súlade s cieľom OSN v oblasti udržateľného rozvoja č. 14 čiastkovým cieľom 6 (ďalej len „SDG 14.6“), na ktorom sa dohodli hlavy štátov v roku 2015. Ministerským rozhodnutím WTO zo 17. júna 2022 [WT/MIN(22)/33] sa prijala

[4] Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1.

Dohoda o rybolovných dotáciách a zároveň sa v ňom vyzýva na dosiahnutie komplexnej dohody o dotáciách na rybolov. Prebiehajú rokovania o ďalších ustanoveniach a EÚ by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(7) Opatrenia WTO sú potrebné v reakcii na súčasné výzvy v oblasti potravinovej bezpečnosti, ktoré ešte zhoršujú dôsledky nevyprovokovanej a neodôvodnenej agresie Ruska voči Ukrajine, v kontexte globálnych environmentálnych výziev, zmeny klímy a súvisiacich prírodných katastrof, straty biodiverzity a znečisťovania. Očakáva sa, že potravinová bezpečnosť bude dôležitým prvkom výsledkov na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Ministri na 12. zasadnutí Konferencie ministrov okrem toho schválili vyhlásenie o núdzovej reakcii na potravinovú neistotu [WT/MIN(22)/28, WT/L/1139], v ktorom poverili Výbor pre poľnohospodárstvo, aby vypracoval osobitný pracovný program na preskúmanie spôsobov, ako by sa rozhodnutie o opatreniach týkajúcich sa možných negatívnych vplyvov reformného programu na najmenej rozvinuté krajiny a na rozvojové krajiny úplne závislé od dovozu potravín (rozhodnutie z Marrákeša) stalo účinnejším a operatívnejším. Zároveň dostali členovia pokyn, aby zvážili potreby najmenej rozvinutých krajín a rozvojových krajín úplne závislých od dovozu potravín s cieľom zvýšiť ich odolnosť pri reakcii na naliehavú potravinovú nestabilitu, a to aj zvážením najlepšieho možného využitia flexibility na posilnenie ich poľnohospodárskej výroby a zvýšenie ich domácej potravinovej bezpečnosti potrebnej v núdzovej situácii. Členovia spoločne stanovili harmonogram do konca novembra 2023 na uzavretie pracovného programu a vypracovanie niektorých spoločných odporúčaní. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(8) Návrh Únie (RD/AG/110) o lepších nástrojoch na výmenu informácií o politikách v oblasti poľnohospodárstva je základom pre rozhodnutie na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Tento návrh obsahuje konkrétne námety na zlepšovanie transparentnosti v oblasti vývozných obmedzení a hospodárskej súťaže pri vývoze. Zlepšovanie transparentnosti by mohlo byť prvkom komplexného riešenia problémov, ktorým dnes čelia potravinové a poľnohospodárske trhy, a zároveň súčasťou riešenia pretrvávajúcich výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

(9) Cieľom rokovaní o verejnom skladovom hospodárstve na účely potravinovej bezpečnosti je dohodnúť sa na „trvalom riešení“, ktorým by sa naplnil cieľ vytýčený v ministerskom rozhodnutí z Bali zo 7. decembra 2013 o verejnom skladovom hospodárstve na účely potravinovej bezpečnosti [WT/MIN(13)/38-WT/L/913], ako ho vykladá následné rozhodnutie Generálnej rady WTO z 27. novembra 2014 (WT/L/939). Tento cieľ sa zopakoval v ministerskom rozhodnutí z Nairobi z 19. decembra 2015 [WT/MIN(15)/44-WT/L/979]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(10) Rokovania o domácej podpore narúšajúcej obchod sú zakotvené v článku 20 Dohody WTO o poľnohospodárstve a sú súčasťou mandátu rozvojového programu z Dauhy, ako je stanovený v ministerskom vyhlásení z Dauhy zo 14. novembra 2001 [WT/MIN(01)/DEC/1)]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

(11) Rokovania o vývozných obmedzeniach v poľnohospodárstve ukázali, že veľká časť členov vo WTO podporuje väčšiu transparentnosť a predvídateľnosť zákazov a obmedzení vývozu, ako aj zlepšovanie príslušných pravidiel. Vzhľadom na dôležitosť tejto otázky by Únia mala naďalej podporovať návrh ministerského rozhodnutia o tejto otázke, ktorý by mohol predstavovať dôležitý prvok balíka

o potravinovej bezpečnosti na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(12) Je potrebné usilovať sa o zlepšovanie transparentnosti aj disciplíny, pokiaľ ide o hospodársku súťaž pri vývoze. Existuje istá nádej, že na 13. zasadnutí Konferencie ministrov dôjde k pokroku v zlepšovaní transparentnosti. Únia v tejto súvislosti zahrnula niekoľko podnetov do svojho návrhu (RD/AG/110) o lepších nástrojoch na výmenu informácií o politikách v oblasti poľnohospodárstva. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(13) Diskusie o rokovaniach o prístupe na trh v poľnohospodárstve ukázali, že v blízkej budúcnosti existuje obmedzená reálna šanca na akékoľvek obnovenie rokovaní o znížení ciel vo WTO. Prístup na trh je však stále súčasťou rovnováhy vo vzťahu k iným oblastiam, najmä domácej podpore. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(14) Rokovania o osobitnom ochrannom mechanizme v poľnohospodárstve pokračovali podľa predložených návrhov a ministerského rozhodnutia z Nairobi [WT/MIN(15)/43 – WT/L/978]. Je v záujme Únie zaistiť, aby sa o osobitnom ochrannom mechanizme nerokovalo ako o samostatnom prvku, ale skôr v rámci širších rokovaní o prístupe na trh. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok.

(15) Rokovania o bavlne pokračovali v rámci stanovenom v odsekoch 5, 6 a 7 ministerského rozhodnutia z Bali o bavlne [WT/MIN(13)/41 – WT/L/916] a v odseku 14 ministerského rozhodnutia z Nairobi o bavlne [WT/MIN(15)/46 – WT/L/981]. Únia by mala podporiť dohodnutý výsledok v tejto oblasti.

(16) Rokovania sú súčasťou prebiehajúcich diskusií vo WTO o tom, ako môže obchodný systém zlepšiť celosvetový prístup k vakcínam, diagnostike a terapeutikám proti ochoreniu COVID-19. Na 12. zasadnutí Konferencie ministrov sa prijalo ministerské rozhodnutie o možnosti oprávnených členov WTO povoliť svojim výrobcom vyrábať vakcíny proti ochoreniu COVID-19 bez súhlasu majiteľov patentov. Vymedzenie výrobku podľa rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS zahŕňa vakcíny proti ochoreniu COVID-19, ako aj na zložky a postupy potrebné na ich výrobu. V čase prijatia rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS nebola zhoda medzi členmi WTO na tom, aby sa zahrnuli diagnostika aj terapeutiká proti ochoreniu COVID-19. V rámci kompromisu sa v rozhodnutí týkajúceho sa dohody TRIPS stanovuje, že najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa prijatia rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS členovia rozhodnú o rozšírení rozhodnutia tak, aby zahŕňalo výrobu a dodávku diagnostiky a terapeutík proti ochoreniu COVID-19. Napriek diskusiám, ktoré prebiehali od júla do decembra 2022, sa medzi členmi WTO nedosiahol žiadny konsenzus. Generálna rada WTO sa v decembri 2022 dohodla, že bude pokračovať v diskusii, ale nerozhodla o lehote na dokončenie rokovaní. Očakáva sa, že rozhodnutie o prípadnom rozšírení rozsahu pôsobnosti rozhodnutia týkajúceho sa dohody TRIPS na diagnostiku a terapeutiká COVID-19 sa prijme na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Vzhľadom na význam tejto oblasti by sa EÚ mala pripojiť k možnému konsenzu v rámci WTO o prijatí pripravovaného aktu na 13. zasadnutí Konferencie ministrov. Výsledok diskusií medzi členmi WTO by mal zároveň nájsť správnu rovnováhu medzi riešením núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19 a zachovaním stimulov pre inovácie v oblasti zdravia.

(17) Rokovania o ustanoveniach o osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní, a to aj v kontexte rokovaní o niektorých návrhoch skupiny G-90 (skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov) o sanitárnych a rastlinolekárskych opatreniach

a technických prekážkach obchodu, ako aj o návrhoch týkajúcich sa politického priestoru, ktoré predložila africká skupina v oblastiach, ako sú subvencie, investičné opatrenia súvisiace s obchodom a transfer technológií v rámci obchodných aspektov práv duševného vlastníctva, môžu viesť k výsledku na ministerskej úrovni na 13. zasadnutí Konferencie ministrov, napríklad objasnením existujúcich ustanovení alebo udelením dodatočného osobitného a diferencovaného zaobchádzania najmenej rozvinutým krajinám a niektorým rozvojovým krajinám. Vzhľadom na rozdielne rokovacie pozície považuje EÚ za možný výsledok, že tieto témy sa stanú súčasťou pracovného programu po 13. zasadnutí Konferencie ministrov alebo iných výsledkov, ktoré by neznamenali zmenu dohôd o WTO.

(18) Prebiehajú rokovania o návrhoch skupiny najmenej rozvinutých krajín uvedených v prílohe 2, ktoré sa týkajú týchto podporných opatrení na plynulejší prechod v prípade členov WTO vyradených z kategórie najmenej rozvinutých krajín: i) predĺžiť o primerané časové obdobie ustanovenia o osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní vo viacerých konkrétnych dohodách a rozhodnutiach WTO; ii) vyňať tieto konkrétne dohody a rozhodnutia z opatrení v rámci mechanizmu WTO na urovnávanie sporov na primerané obdobie a iii) zabezpečiť nepretržitý prístup ku všetkým programom a zariadeniam osobitným pre najmenej rozvinuté krajiny v oblasti technickej pomoci a budovania kapacít, ktoré sa poskytujú v rámci systému WTO, počas primeraného časového obdobia. Ak by bol potrebný ministerský výsledok, EÚ by mala podporiť dohodnutý výsledok. Takýmto výsledkom by mohlo byť, že by sa na prísne obmedzené časové obdobie rozšírili na nedávno vyradené krajiny niektoré ustanovenia týkajúce sa najmenej rozvinutých krajín,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať na 13. zasadnutí Konferencie ministrov WTO je táto:

Pripojiť sa ku konsenzu, ktorý dosiahli členovia WTO s cieľom prijať rozhodnutia o reforme urovnávania sporov, dotáciách na rybolov, potravinovej bezpečnosti, zlepšovaní transparentnosti v poľnohospodárstve, verejnom skladovom hospodárstve na účely potravinovej bezpečnosti, domácej podpore v poľnohospodárstve, vývozných obmedzeniach v poľnohospodárstve, hospodárskej súťaži pri vývoze v poľnohospodárstve, prístupe na trh v poľnohospodárstve, osobitnom ochrannom mechanizme v poľnohospodárstve, bavlne, výnimke z dohody TRIPS, osobitnom a diferencovanom zaobchádzaní, návrhu na vyradenie z postavenia najmenej rozvinutých krajín („Príloha 2“).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predsedníčka/predseda